

ОБЛІК ІНВЕСТИЦІЙНИХ НАДХОДЖЕНЬ В ХАРЧОВУ ГАЛУЗЬ КРАЇНИ ЗА НИНІШНІХ УМОВ

Кравченко І.Й., старший викладач кафедри обліку і аудиту
Національний університет харчових технологій

В умовах глобалізаційних трансформацій та інтеграційних процесів країни, що розвиваються, впроваджують сучасні стратегії розвитку національної промисловості. При цьому в пріоритеті стоїть питання залучення іноземних інвестицій, з метою забезпечення конкурентних позицій і темпів економічного зростання. Враховуючи, що майже 10% вартісних обсягів випуску продукції формує харчова промисловість, вона демонструє найвищі темпи зростання обсягів виробництва порівняно з іншими галузями економіки, є однією з тих, що найбільше забезпечує населення робочими місцями, саме тому дана галузь є провідною в українській економіці. Враховуючи той факт, що Україна являється світовим лідером вирощування та експортування зернових та олійних культур, розвиток харчової промисловості є важливим пріоритетом національного розвитку України, а наразі є запорукою світового добробуту в продовольчому плані.

Багато науковців досліджують українські підприємства харчової промисловості, що найбільше залучають іноземні інвестиції та роблять значний внесок у розробку інвестиційно-інноваційних проєктів. Але зростання наукових здобутків за цим напрямом є об'єктивною необхідністю, що зумовлена сучасними змінами інвестиційних тенденцій за умов глобалізаційних процесів. Важливою складовою агропромислового комплексу України є саме харчова промисловість. За рахунок збільшення інвестиційних потоків в дану галузь за останні роки, наявність широкої бази аграрної сировини, ринків збуту, розширення експортної діяльності, збільшення прибутковості робить її найбільш інвестиційно привабливою галуззю національної економіки.

Якщо дослідити прями іноземні інвестиції за країнами-інвесторами, то найбільшими донорами являються Нідерланди, Кіпр, Велика Британія, Люксембург, Швейцарія, Польща, Німеччина, Франція. При цьому інвестиційні надходження з країн Європейського Союзу дорівнюють 76% загального обсягу, з країн СНД - 14 %, з інших країн світу - 10%. В таблиці 1 продемонстровано найбільш ефективну інвестиційно-виробничу співпрацю України з державами Євросоюзу. Суттєве розширення даної форми співпраці відбулось після 2014 р., що виявилось у зростанні обсягів надходження інвестицій з ЄС та

закріпленні за даним блоком статусу провідного інвестора української економіки. Слід зазначити, що інвестиції з Кіпру та Люксембургу носять більш офшорний характер.

Таблиця 1

Прямі інвестиції в економіку України за видами харчової діяльності у розрізі ТОП-10 країн світу, 2019 рік

	Код за КВЕД	Обсяги прямих інвестицій на			
		01.01.2019		31.12.2019	
		тис. дол. США	у % до підсумку	тис. дол. США	у % до підсумку
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	10 - 12	2 859 412,8	100,0	2 844 335,0	100,0
Нідерланди		815 762,6	28,5	812 356,3	28,6
Кіпр		578 169,9	20,2	526 723,0	18,5
Велика Британія		454 810,1	15,9	447 820,1	15,7
Люксембург		210 157,6	7,3	210 159,7	7,4
Швейцарія		77 819,1	2,7	82 864,2	2,9

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України за 2019 рік [2].

За даними Державної служби статистики більше за інших переважають інвестиції у виробництво напоїв, какао, шоколаду та кондитерських виробів, цукру, у виробництво олії та тваринних жирів; молочних продуктів; перероблення та консервування плодів і овочів; тютюнових виробів; хліба, хлібобулочних і борошняних виробів; виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалю та крохмальних продуктів; м'яса та м'ясних продуктів та ін. [3]. Україна має достатній промисловий потенціал для забезпечення населення власними харчовими продуктами аби бути незалежною від імпорту. Проте, існує ряд проблем та потенційних ризиків, які стають на заваді цьому, серед яких [4]:

- відсутність відповідної нормативно-законодавчої бази регулювання харчової промисловості;
- відсутність чіткої інвестиційно-інноваційної державної політики;
- корупційні схеми тіньової економіки;
- низька купівельна спроможність населення;
- залежність від політичних та загальноекономічних змін в країні, наявність можливих збройних конфліктів.

За нинішніх умов воєнного стану в Україні та зриву сезонного посіву, національна харчова промисловість України зазнає неминучої кризи. На думку міжнародних експертів Продовольчої та сільськогосподарської організація ООН (FAO) найближчим часом подорожає зазначений продовольчий пакет і по всьому світу, адже Україна є провідним світовим експортером соняшникової олії та зернових культур [5]. Аналізуючи опубліковані очікування FAO щодо продовольчої кризи в Україні, виявлено, що найбільше інших постраждали зернові культури та соняшник, виробництво яєць, птиці, свиней та м'яса загалом.

В областях, де ведуться активні бойові дії, відмінено посівний сезон через фактичну неможливість його проведення, в інших регіонах - по причинах відсутності робочої сили, дефіциту палива та порушення ланцюгів поставок.

Діючі харчові підприємства України потребують створення регіональних проектів, залучення фінансової підтримки та якнайшвидших інвестицій по відновленню харчового виробництва, що наразі розвивається переважно в Західній частині країни.

За сучасних воєнних умов, одним із головних стратегічних методів підтримки харчової промисловості є залучення прямих іноземних інвестицій. Основними напрямками стимулювання даного процесу є розробка регіональних програм відповідно до розташування діючих виробництв, можливості переміщення інших, розвиток ринку цінних паперів, створення спеціальних (вільних) економічних зон, виключення подвійного оподаткування, відновлення системи «єдиного вікна», урегулювання інвестиційних суперечок за спрощеною процедурою, надання дипломатичної та адміністративної підтримки з метою реалізації пріоритетних інвестиційних проектів [6].

Важливим рішенням на сучасному етапі розвитку України стало рішення про розширення кредитування для аграріїв Кабінетом Міністрів [7]. Станом на сьогодні урядом країни розроблюються додаткові законопроекти по залученню та захисту іноземних інвесторів

в Україні, так як інвестиції у відновлення харчової промисловості відіграють вирішальну роль у припиненні розповсюдження продовольчої кризи, яка матиме безповоротно негативний ефект на соціально-економічний добробут всього населення світу.

Література

1. Калетнік Г.М. Сучасні тенденції розвитку харчової промисловості та її місце в економіці держави. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 8 (24). С. 7-26.

2. Державна служба статистики України. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України / з України: за країнами світу у розрізі видів економічної діяльності; видами економічної діяльності у розрізі країн світу : веб-сайт. URL:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/inv_zd/pi_ak_ks_ved/arh_pi_ak_ks_ved_u.html (дата звернення: 07.10.2022)

3. Новойтенко І.В. Перспективи розвитку харчової промисловості в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 454-460.

4. Семененко О.Г. Аналіз розвитку харчової промисловості України. *Економіка та управління. Економічний вісник університету ім. Г. Сковороди*. 2017. Вип. № 33/1. С. 168-182.

5. Food and Agriculture Organization of the United Nations. FAO Food Price Index rises to record high in February : веб-сайт. URL: <https://www.fao.org/newsroom/detail/fao-food-price-index-rises-to-record-high-in-february/en> (дата звернення: 07.10.2022)

6. Товста Т. Л. Інвестиційний фактор розвитку харчової промисловості України. Інвестиції. Практика та досвід. Вип. №2. 2009 : веб-сайт. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2009/7.pdf (дата звернення: 08.10.2022)

7. Верховна Рада України. Закон «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні фонди)» від 01.01.2014 р. : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2299-14#Text> (дата звернення: 18.04.2022)